

**DIKSMUIDE
LEERLOOIERIJSTRAAT**

**Archeologienota
2018F132 & 2018F134
Programma van
maatregelen**

Kim ALLUWÉ
Frédéric CRUZ
Joachim ROZEK
Pieter LALOO

Project:

Diksmuide - Leelooierijstraat

Opdrachtgever:

*Dezeure nv
Izenbergestraat 5
8630 Beauvoorde*

Uitvoerder:

GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba (GATE)

© 2018 - GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt worden onder enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie, zonder toestemming van Ghent Archaeological Team bvba.

INHOUD

Inleiding	3
Programma van Maatregelen.....	4
1. Gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen....	4
1.1 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek	4
1.2 Impactbepaling.....	4
1.3 Maatregelen	5
2. Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem	6
2.1 Administratieve gegevens	6
2.2 Vraagstelling en onderzoeksdoelen	7
2.3 Onderzoeksstrategie, -methode en -technieken	7
2.4 De voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk .	10
Bibliografie	10

Inleiding

De initiatiefnemer plant de bouw van een nieuw bedrijfscomplex met werkplaatsen, magazijnen en burelen aan de Leerlooierijstraat in Diksmuide.

De als plangebied gemarkeerde oppervlakte overschrijdt de drempelwaarden opgenomen in het Onroerendergoeddecreet (perceeloppervlak >3000m²). Het projectgebied bevindt zich niet in een vastgestelde archeologische zone, in een beschermde archeologische site of in een gebied waar geen archeologisch erfgoed meer te verwachten valt [GGA]. Hierdoor moet een archeologienota worden opgesteld. GATE werd aangesteld om deze archeologienota door middel van een vooronderzoek zonder en met ingreep in de bodem op te maken met advies naar eventueel uitgesteld onderzoek, werfbegeleiding of vrijgave.

Op basis van het verslag van resultaten wordt in onderhavige tekst geargumenteed dat een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk wordt geacht in uitgesteld traject. Dit onderzoek dient enkel te bestaan uit een proefsleuvenonderzoek en kan aanleiding geven tot de noodzaak van een archeologische opgraving.

Programma van Maatregelen

1. Gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen

1.1 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

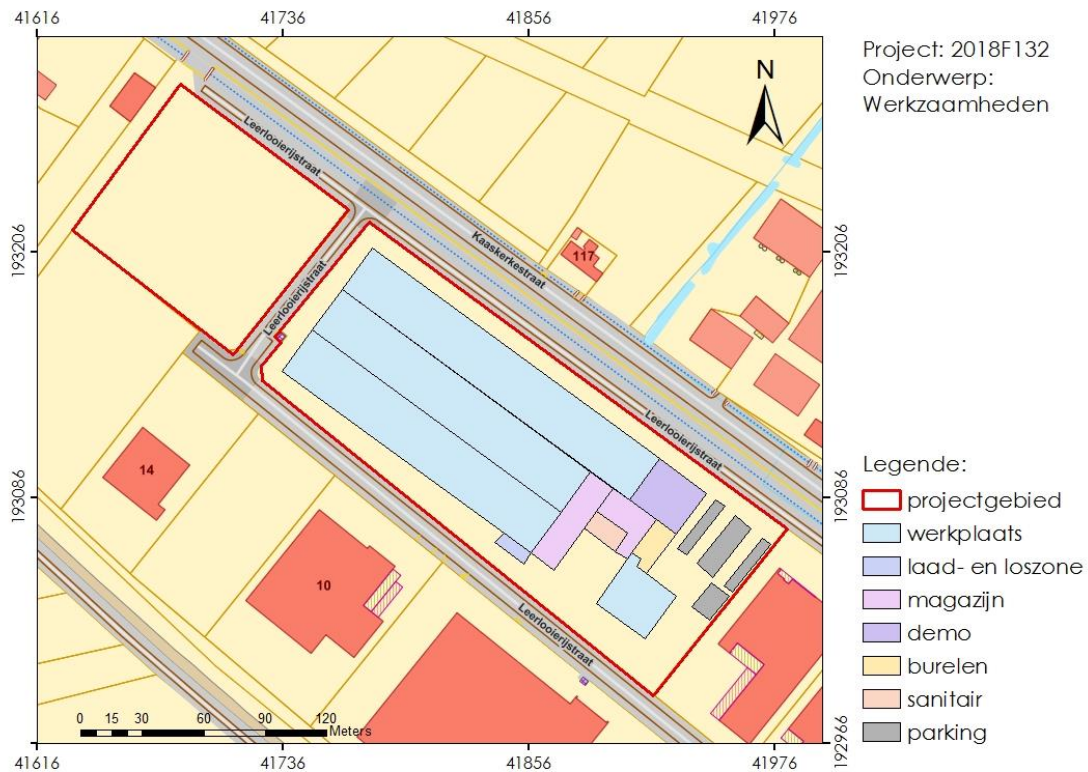
Op basis van het verslag van resultaten, wordt in onderhavige tekst geargumenteed dat het onderzoeksgebied onvoldoende is onderzocht om een gefundeerd advies te geven naar het archeologisch potentieel van het gehele projectgebied toe. Er dient bijkomend archeologisch vooronderzoek uitgevoerd te worden. Aldus wordt een programma van maatregelen opgesteld voor een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem. Dit uitgesteld onderzoek moet plaatsvinden na het aanvragen van de stedenbouwkundige vergunning en voor het uitvoeren van de geplande werkzaamheden. Om het overzicht te bewaren worden hierna de geplande bodemingrepen besproken met hun impact op de bodem. Vervolgens worden de maatregelen behandeld die dienen getroffen te worden.

1.2 Impactbepaling

Dezeure nv plant de bouw van een nieuw bedrijfscomplex in de Leerlooierijstraat te Diksmuide. Het projectgebied is opgedeeld in twee zones: een oostelijke zone (ca. 25000m² of 2,5ha) die eerst bebouwd zal worden en een westelijke zone (ca. 9000m² of 0,9ha) als reserve voor latere uitbreiding (fig. 5).

Een totale oppervlakte van ca. **15000m² of 1,5ha** zal bebouwd worden. De werkplaatsen nemen het grootste deel van deze ruimte in (ca. 12500m²). Het magazijn wordt voorzien op ca. 1100m². Daarnaast is er ook nog een demo-ruimte voor afgewerkte producten (ca. 700m²), burelen (ca. 300m²), een sanitaire ruimte (ca. 200m²) en een laad- en loszone voor buizen (ca. 100m²). De bodem zal ter hoogte van deze bouwwerkzaamheden verstoord worden tot een diepte van ca. **1,2-1,5m** door uitgravingen en het plaatsen van funderingen. Mogelijks zal in de zone voor de burelen een diepere uitgraving worden gerealiseerd voor het leveren en plaatsen van (regenwater)putten. Dit zal echter zeer lokaal en beperkt in omvang zijn.

Daarnaast zal de overgebleven ruimte op de oostelijke zone ingericht worden met een parking (ca. 800m²) en zullen de meeste overgebleven oppervlakten verhard worden als in- en uitrit voor de parking, de magazijnen en de werkplaats.

Figuur 1. Voornaamste bodemingrepen geprojecteerd op het GRB- bestand (GDI-Vlaanderen)

1.3 Maatregelen

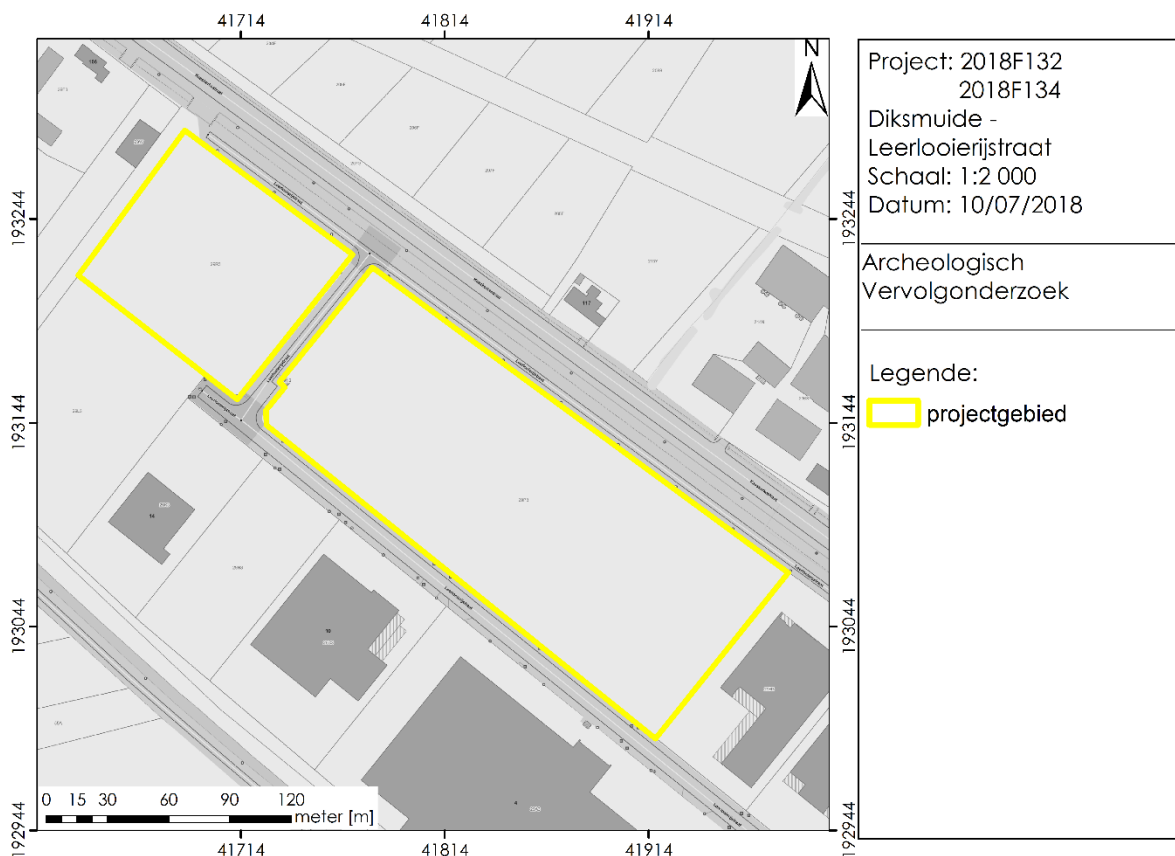
De archeologische verwachting ten aanzien van steentijdvindplaatsen dient als zeer laag te worden ingeschat aangezien landschappelijke booronderzoek aantoonde dat dergelijke niveaus op ruim 3m onder het maaiveld verwacht worden en dus niet geraakt worden door de geplande bodemingrepen. Gezien er een zeer laag potentieel aanwezig is tot het treffen van goed bewaarde steentijdartefactenvindplaatsen dient geen verkennend en/of waarderend booronderzoek te worden uitgevoerd.

Met betrekking tot sporenvindplaatsen bezit het projectgebied potentieel tot het treffen van structuren, vondsten en sporen gaande van de middeleeuwen tot de nieuwste tijd, met een hoge verwachting voor WOI-relicten. De aangewezen methode om sporenvindplaatsen te onderzoeken zijn proefsleuven (cf. infra)

2. Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem

2.1 Administratieve gegevens

Naam en adres initiatiefnemer	Dezeure nv Izenbergstraat 5 8630 Beauvoorde		
Locatie van het vooronderzoek (fig. 2)	Het volledige projectgebied		
Kadastrale gegevens	Diksmuide, afd. 3 Kaaskerke, Sectie C, 29P3 + 29R3		
Juridisch	Omgevingsvergunning		met
Bounding box:	X	Y	
	41981,336	193070,284	
	41630,498	193218,716	

Figuur 2. Afbakening van de zones voor vervolgonderzoek t.o.v. het kadaster (Geopunt)

2.2 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Het onderzoeksdoel voor het uitgestelde vooronderzoek met ingreep in de bodem is na te gaan welk potentieel het projectgebied heeft voor de aanwezigheid en bewaring van sporevindplaatsen. Om dit archeologisch potentieel verder te kunnen vatten, adviseren we een **uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem**, i. e. een proefsleuvenonderzoek.

Dit verder onderzoek moet in eerste instantie dus de aanwezigheid van vindplaatsen aantonen of weerleggen en anderzijds bij het aantreffen van vindplaatsen die sites verder evalueren op bewaring, datering en eventueel ook fasering en nagaan welke impact de geplande werkzaamheden hebben op die vindplaatsen. Dit vooronderzoek kan aanleiding geven tot een archeologische opgraving.

2.3 Onderzoeksstrategie, -methode en -technieken

We adviseren een archeologisch proefsleuvenonderzoek door middel van parallel gegraven proefsleuven van elk 2 m breed (bakbreedte) en met een tussenafstand tussen die sleuven van 15 m (as op as). Ter evaluatie van een aantal uit historisch-cartografisch onderzoek gekarteerde WOI-structuren worden enkele gerichte uitbreidingen dwars op deze parallelle sleuven alsook één dwarsleuf centraal in de oostelijke projectzone geadviseerd. (Figuur 2) Lokaal kunnen ook andere uitbreidingen op de proefsleuven worden uitgegraven om aangetroffen sporen of vondsten beter te evalueren.

De dekkingsgraad van proefsleuven en kijkvensters betreft 10 à 12,5% van de totale oppervlakte van 33878 m² (fig. 4). Deze methode is kosten-baten de meest efficiënte methode (Haneca et al., 2016, De Clercq et al. 2011) en was voor het in voege treden van het nieuwe Onroerend Erfgoeddecreet de meest gangbare manier om in rurale gebieden proefsleuvenonderzoek uit te voeren.

Voor deze fase dient een team van archeologen ingezet te worden waarvan de veldwerkleider aantoonbare ervaring heeft met het leiden van proefsleuvenonderzoeken en/of opgravingen in kleigronden en ervaring met WOI-vindplaatsen (min. 5 door OE goedgekeurde rapportages). Ook een (assistent-)aardkundige met aantoonbare ervaring met archeobodemkundig onderzoek op kleigronden (min. 3 door OE goedgekeurde rapportages) dient tijdens het onderzoek ingezet te worden voor de registratie en beschrijving van de bodemprofielen.

Gezien het een relatief vlak terrein betreft en het landschappelijk booronderzoek geen indicaties bezit met betrekking tot het oorspronkelijke reliëf is de inplanting van de sleuven gebaseerd op de meest efficiënte manier om het terrein te onderzoeken.

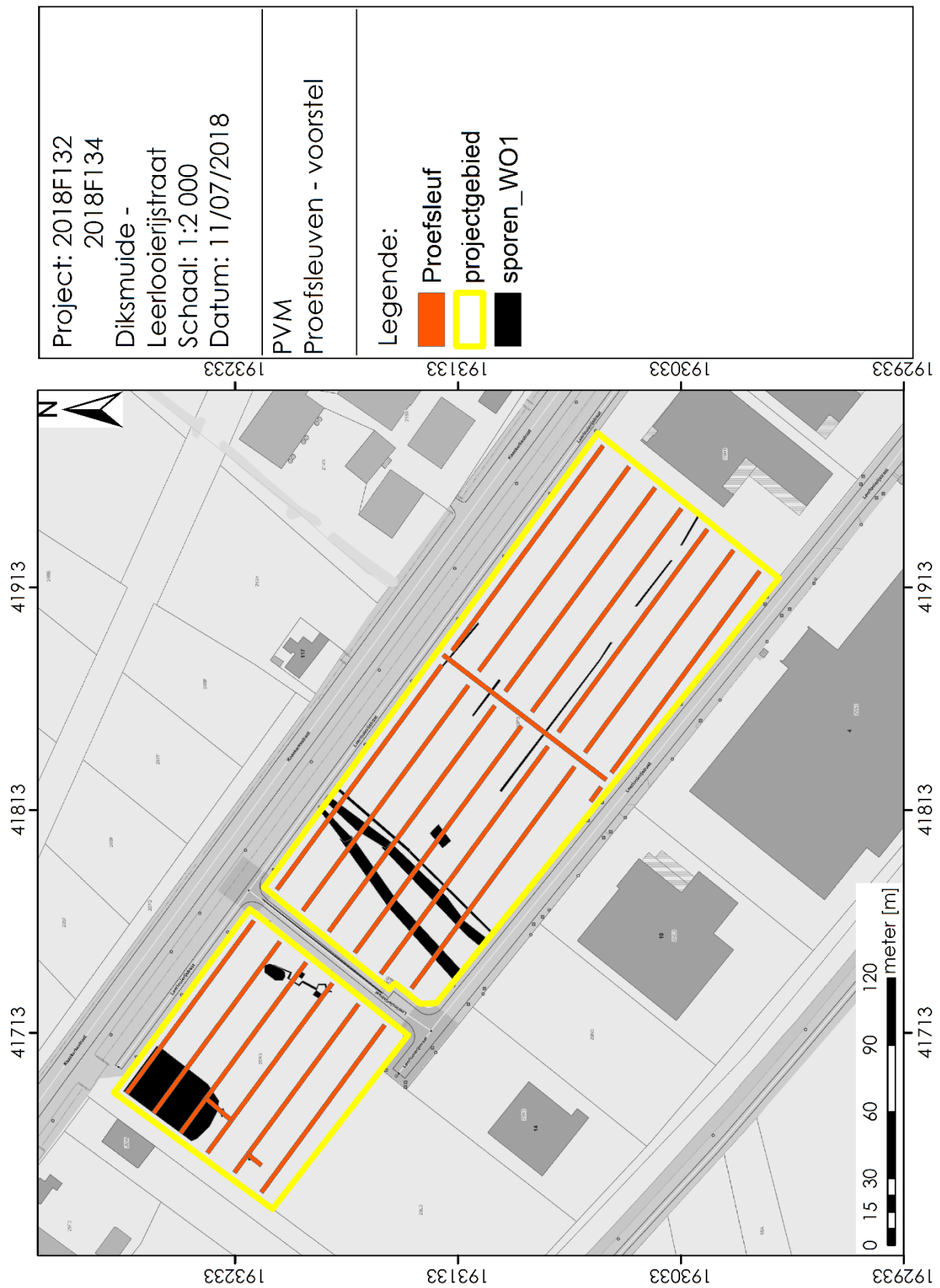
Van belang is de diepte van het archeologisch niveau. Hoewel de bodemingrepen tot 1,2-1,5m diep gaan dienen, ter evaluatie van eventueel aanwezige archeologische sporen en structuren, de proefsleuven niet noodzakelijk tot deze diepte aangelegd te worden. Op basis van het landschappelijk booronderzoek kan het archeologisch niveau op een diepte die varieert tussen 20 en 40 cm t.o.v. het maaiveld verwacht worden. Lokale variaties zijn uiteraard mogelijk. Dit archeologisch niveau situeert zich net onder de ploeglaag. In zones waar een B-horizont aanwezig is zullen sporen zich in of onder deze horizont manifesteren. Waar geen B-horizont aanwezig is worden mogelijk aanwezige sporen verwacht aan de top van de mariene klei of aan de top van het antropogeen pakket, onder de ploeglaag. Indien nodig dienen de sleuven getrapt te worden aangelegd.

Indien, ondanks de zeer lage verwachtingen, toch steentijdartefactenclusters worden aangetroffen tijdens het proefsleuvenonderzoek. Dan moeten die zones in de sleuf eerst verder geëvalueerd worden door het voorzichtig manueel voorzichtig opschaven en 3D-registratie van de vondsten. Als deze evaluatie positief blijkt met betrekking tot de aanwezigheid van een goed bewaarde vindplaats dient alsnog overgeschakeld te worden naar een waarderend archeologisch booronderzoek.

De voornaamste onderzoeksvragen zijn in deze fase :

- Zijn er sporen of structuren aanwezig?
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- In hoeverre is de bodemopbouw intact?
- Wat is de implicatie voor de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van het sporenbestand binnen het projectgebied een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettingen, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten?
- Komt het projectgebied in aanmerking voor een eventuele archeologische opgraving voorafgaand aan de werken? Wat is de verwachte spoordensiteit?
- Welke onderzoeksvragen en aandachtspunten kunnen geformuleerd worden na uitvoering van een prospectie met ingreep in de bodem in functie van een eventueel vervolgonderzoek?

Gezien er een reële kans is op het aantreffen van WOI-sporen en daardoor ook munitie, is de **inzet van een OCE-deskundige** gedurende het veldwerk noodzakelijk. Hij/zij kan de stroken van de proefsleuven telkens voorafgaand scannen en eventuele munitie markeren en dan ter hoogte van die punten de graafwerken overnemen van de archeologen. Eventuele munitie kan door hem/haar gelicht worden en overgedragen aan DOVO.

Figuur 3. Voorstel inplanting proefsleuven t.o.v. GRB basiskaart (GDI- Vlaanderen)

2.4 De voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Geen afwijkingen voorzien.

Bibliografie

De Clercq W., Bats M., Laloo P., Sergant J. & Crombé P., 2011, Beware of the known. Methodological issues in the detection of low density rural occupation in large surface archaeological landscapeassessment in Northern-Flanders (Belgium), in : BAR International Series, 2194, Oxford, Archaeopress, pp. 73 -89.

Haneca K., Debruyne S., Vanhoutte S. & Eryvynck A., 2016. Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie. Onderzoeksrapport 48, Agentschap Onroerend Erfgoed, Brussel, 79p.

Bijlage

1 Figurenlijst:

Figuur 1. Voornaamste bodemingrepen geprojecteerd op het GRB- bestand (GDI- Vlaanderen)	5
Figuur 2. Afbakening van de zones voor vervolgonderzoek t.o.v. het kadaster (Geopunt)	6
Figuur 3. Voorstel inplanting proefsleuven t.o.v. GRB basiskaart (GDI- Vlaanderen) ..	9